Gemeente Borger-Odoorn

M e m o

Exloo, 23 maart 2021

Bestemd voor: Gemeenteraad van Borger-Odoorn

Afkomstig van: Het college van Burgemeester en Wethouders

Onderwerp: Inzet Andes op alcoholpreventie en privacywetgeving huisartsen

Inhoud:

Inleiding
Uw gemeenteraad verzocht ons tijdens de behandeling van het Alcoholpreventie Beleidsplan 2020-2024 'Ontnuchterend!' op 22 oktober 2020 om de taken en verantwoordelijkheden van welzijnsorganisatie Andes op het gebied van alcoholpreventie in beeld te brengen. Ook vroeg uw raad de burgemeester om te onderzoeken of, met inachtneming van de privacywetgeving, aan de huisartsen gevraagd kan worden welke jongeren overmatig alcohol gebruiken. In deze memo geven wij een toelichting op beide verzoeken.

Welzijnsorganisatie Andes
Welzijnsorganisatie Andes zet zich in voor krachtige buurten en dorpen. Andes richt zich op opbouwwerk, jongerenwerk, mantelzorg-ondersteuning, ondersteuning bij taal, vrijwilligersondersteuning, participatie en budgetcoaching. Op het gebied van alcoholpreventie geeft Andes in samenwerking met onder andere scholen, de sociale teams en andere netwerkpartners voorlichting en/of trainingen.

Daarnaast weten de jongerenwerkers van Andes wat er in de gemeente speelt en hebben zij nauw contact met de wijkagenten. Samen met de wijkagent gaat de jongerenwerker preventief op pad om de contacten met keten in onze gemeente te onderhouden, te signaleren en voorlichting te geven. Er wordt aandacht besteed aan een aantal thema's zoals brandveiligheid, alcoholbeleid, uitstraling van de keet naar de omgeving en het plan bij noodsituaties.

Deze verantwoordelijkheden en taken tezamen maakt dat de jongerenwerkers een belangrijke schakel zijn in het ophalen van de belangrijke informatie en stand van zaken rondom dit onderwerp.

Alcoholpreventie als onderdeel van het jongerenwerk
De taken en de verantwoordelijkheden die Andes uitvoert op het gebied van alcoholpreventie zijn verweven in het jongerenwerk in Borger-Odoorn in zijn geheel. Dit jaar besteden wij in Borger-Odoorn 36 uur aan jongerenwerk. In het overzicht in Bijlage 1 staat omschreven uit welke activiteiten het jongerenwerk in de gemeente precies bestaat.

Een onderwerp dat tot het jongerenwerk behoort en aansluit bij het alcoholpreventiebeleid is Keet2Go. Jongeren en inwoners van het dorp krijgen een half jaar de tijd om samen een

ontmoetingsplek voor jongeren te realiseren. Het jongeren- en opbouwwerk begeleidt dit proces, samen met de wijkagent en de gebiedscoördinatoren. Tijdens het proces wordt ook aandacht besteed aan omgaan met alcohol.

Ook gaat de jongerenwerker samen met VNN ongeveer maandelijks de straat op om het gesprek aan te gaan met groepen hangjongeren over het gebruik van alcohol en middelen en wordt eens per schooljaar een kennismaking op het Esdal College georganiseerd, waarbij de jongerenwerker en de wijkagent kennis maken met de leerlingen en aandacht besteden aan alcohol- en middelengebruik.

Een ander speerpunt voor 2021 dat aansluit bij het alcoholpreventiebeleid is het opnemen en publiceren van postcasts voor en door jongeren in Borger-Odoorn, over bijvoorbeeld verslaving, seksuele geaardheid en mantelzorg.

De verantwoording van de inzet van Andes op het gebied van alcoholpreventie monitoren wij jaarlijks door te toetsen of de organisatie haar interne doelen heeft behaald. Het doel van jongerenwerk op het thema alcoholpreventie is om zichtbaar te zijn in de gemeente en jongeren te blijven informeren over de gevolgen van alcohol- en middelengebruik. Aan het einde van het jaar bespreken we welke activiteiten hebben plaatsgevonden en op welke manier Andes heeft ingezet op de voorlichting en signalering van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren. We inventariseren de bevindingen van het afgelopen jaar (voorbeelden van de vragen die we stellen zijn; Zijn er bijvoorbeeld plekken waar veel overlast is? welke activiteiten zijn georganiseerd?) en maken daarmee afspraken over de inzet voor het volgende jaar.

Wetgeving privacy huisartsen
Uw gemeenteraad verzocht ons om te onderzoeken of, met inachtneming van de privacywetgeving, aan de huisartsen gevraagd kan worden welke jongeren overmatig alcohol gebruiken.

De gemeente kan voor het uitoefenen van haar taak artsen om (medische) gegevens vragen. Welke (medische) informatie verstrekt mag worden, door wie en aan wie, is vastgelegd in de wet. Voor gegevensuitwisseling geldt in het algemeen dat de persoonlijke levenssfeer van een ander niet geschaad mag worden door de KNMG-richtlijn ‘Omgaan met medische gegevens 2’ (In bijlage 2, pagina 50: gegevensuitwisseling met de gemeente). Daarnaast moet de gegevensverstrekking noodzakelijk zijn voor het verrichten van de werkzaamheden in het kader van de jeugdhulp. Van belang is, dat er niet meer informatie wordt verstrekt dan nodig is. Daarnaast is er toestemming nodig van de ouders van de betrokken jongere in kwestie. Indien de jongere jonger is dan 16 dienen de ouders toestemming te geven, wanneer de jongere 16 jaar of ouder is dan mag hij of zij zelf toestemming geven.

De AVG heeft 6 grondslagen op basis waarvan de gemeente gegevens mag opvragen en delen (in veel gevallen gebruikt de gemeente de wettelijke grondslag). In het geval van de huisarts geldt het medisch beroepsgeheim. Het is denkbaar dat de huisarts de gemeente of het sociaal team informatie mag geven wanneer er bij een jeugdige sprake is van overmatig alcoholgebruik. Vermoedelijk mag de huisarts hiervoor ook het medisch beroepsgeheim verbreken door dit te melden bij de zorgverlener of het sociaal team, omdat het dan noodzakelijk is voor een specifiek doel in een bepaalde situatie.

Wanneer er géén specifieke situatie aan de hand is, maar de gemeente in het algemeen wil anticiperen op overmatig alcoholgebruik, is dit echter een ander verhaal. Zoals aangegeven moet er dan een grondslag aanwezig zijn om de informatie te mogen delen. Daarnaast gaat het ook om medische gegevens, wat extra zwaar weegt. De enige grondslag die een gemeente dan heeft is de grondslag toestemming zoals in de eerste alinea uitgelegd wordt.

Wanneer de gemeente de huisarts om desbetreffende informatie vraagt, dient de huisarts de betreffende jongeren om expliciete toestemming te vragen om de gegevens te delen met de gemeente. Zodra wij deze gegevens hebben ontvangen, moet de gemeente de jongere goed informeren over het ‘project’ dat de gemeente wil starten en wat er precies gebeurt met zijn persoonsgegevens. De gemeente mag deze gegevens pas gebruiken wanneer zij hier expliciete (schriftelijke) toestemming voor heeft ontvangen van de jongere.